

**TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ MERKEZ HEYETİNİN
1. OCAK. 1960 DAN 15. NİSAN. 1960 GÜNÜNE KADAR
ÇALIŞMA RAPORUDUR**

1 — 3,5 aylık devre içinde 12 idare heyeti toplantısı yapılarak Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletinden, odalar ve meslek teşekkülleri ile meslektaşlardan gelen yazılı ve şifahî teklif ve müracaatlar sür'atle incelenerek istekler yerine getirilmiştir.

2 — Evvelki çalışma raporunda bildirildiği üzere mevzuat komisyonunda, bilhassa büyük kongre temennileri esas tutulmak üzere yapılan çalışmalarla 6197 ve 6643 sayılı kanunlarda tespit edilen tâdil teklifleri ile yardımlaşma sandığı talimatı üzerindeki çalışma hülasaları teksir edilerek 16. 2. 1960 da Eczacı odaları ile diğer meslek teşekküllerine gönderilmiş ve bu teşekküller içinde çalışmalar yapılarak 14. Martta İstanbul'da yapılacak toplantıya bir rapor ve delege gönderilmesi istenilmiştir.

Bil'ahire odalar tarafından, çalışmaların 14. Marta kadar yetiştirilemeyeceğinin bildirilmesi üzerine toplantı 4. Nisan. 1960 Pazartesi gününe tehir edilmiştir.

Bu arada mevzuat komisyonu yaptığı 5 toplantı ile hazırlıkların tamamı üzerinde çalışmalara devam etmiştir.

4-Nisan-1960 Pazartesi günü, Merkez Heyeti, 1 nci Bölge Eczacı Odası, Türkiye Eczane Sahipleri Cemiyeti idare heyetleri ile 2 nci Bölgeden Ecz. Ekrem Selcen, 3 ncü Bölgeden Ecz. Enis Kipman, 5 nci Bölgeden Ecz. Mustafa Helvacıoğlu, 6 ncü Bölgeden Ecz. Hasan Türkili ve kendilerine yapılan daveti kabul buyuran sayın Prof. Dr. Sarım Çelebioğlu, sayın Prof. Dr. Hayriye Amâl, sayın Ecz. Kimy. Selâhattin Özyar, sayın Ecz. Vahit Demirkan'ın ve 1 nci Bölge Eczacı Odası hukuk müşaviri sayın bay Ziya Nur Erün, M. Heyeti hukuk müşaviri sayın bay Halûk Kü'n'utkunun iştirakları ile başlayan görüşmeler aralıksız olarak 9-Nisan Cumartesi günü öğleye kadar devam etmiş, 6197 ve 6643 sayılı kanunlar, tâdil teklifleri ile birlikte tetkik edilerek yeniden gerekli ilâve ve değişiklikler yapılmış, ancak bir kaç madde üzerinde kat'i neticeye varılamıya-

rak Merkez Heyetince bu hususta yeniden çalışmalar yapıldıktan sonra büyük kongreye arz edilmesine karar verilmiştir.

Yardımlaşma sandığı talimatı üzerinde odalar tarafından bazı temennilerde bulunulmuş, bu temenniler dikkat nazara alınarak sandık geliri- nin tıbbî müstahzarlara pul yapıştırmak veya rengi beyannameleri üzerinden tespiti suretiyle teminini amir iki şekil üzerinde çalışmalar yapılarak büyük kongrenin tasvibine arz edilmesine keza karar verilmiştir.

3 — Memur Eczacılarla ilgili mevzuları tetkik etmek üzere, Ecz. İffet Türker (Cerrahpaşa Hst), Ecz. Berrin Çelik (Haseki Hst.), Ecz. Semiha Ünlüer (Cilt ve zührevî hastalıklar Hst.), Ecz. Tümer Güzin (Şişli işçi sigortaları dispenseri), Ecz. Selâhattin Numanoglu (1 nci Bölge mümes-sili), Ecz. Halit Tüzüner, Ecz. S. Yula'dan müteşekkil olarak kurulan komisyon yapmış olduğu 3. toplantı esnasında ilk olarak hastaneler idare talimatının eczacılarla ilgili kısmının tetkikine başlamış, Sıhhat ve İctimaî Muavenet Vekâletinin 21. Mart. 1959 gün 5788 sayılı yazılıyla iste- nilipte Ankara Eczacı odası tarafından hazırlanan ve Vekâlete takdim edilen tadil teklifleri esas tutularak yeniden incelemelere devam edilmiş- tir. Tespit edilecek esaslar Vekâlete arz edilecektir.

Bu arada esasen dar bir kadro içinde çalışan memur eczacıların kırtası muamelelerini bir hayli artıran Vekâlet tensip kararının kaldırılması hususunda teşebbüse geçilmiştir.

4 — Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti, Türkiye Tıbbî Müstah- zar Sanayii ve Lâboratuarları Cemiyeti ve yerli ilâç sanayiinin diğer mün- tesipleri arasında Ecz. Sırrı Enver Batur tarafından 22. Mart. 1960 günü saat 15. de İstanbul Tivaret Odasında bir toplantı tertip edilmiş, toplan- tıya Sıhhat ve İctimaî Muavenet Vekâleti müsteşarı sayın General Atasağun da teğrif buyurarak riyaset etmişler ve yerli ilâç sanayi'inin durumu ile yabancı sermayenin çalışma sistemi üzerinde uzun görüşme- ler yapılmıştır.

İlk olarak söz alan Ecz. Kimy. Hulki Gökmar:

Yabancı sermaye ile yurdumuzda kurulan müesseselerin yerli sana- yi'in iştigal sahalarına girmemelerinin arzu edildiğini, yerli ilâç sanayi- inde mütevazi'da olsa kalkınmalar olduğunu ve birçok firmaların tanı- dığını, hattâ ön plânda yer aldıklarının bir hakikat olduğunu, yeknazar- da bu işe teşebbüs eden ecnebî sermayenin memlekette ilâç ham maddesi yapmak iddiası ile ortaya atıldıklarını, fakat zamanla bu sahaya iltifat gösterilmediğini ve dolayısıyla gayenin gaip olduğunu, 35 senelik bir geçmişe dayanan yorucu çalışmaların mahsulü olarak bu gün ki müte-

rakki şeklini bulan yerli ilâç sanayi'nin çalışma sahasını baltalayacak şekilde bir sistem üzerinde yürünüldüğünün müşahede edildiğini, memlekette kan kusan bir vëremlinin kanını durduracak ilâç yokken yerli ilâç sanayi'i tarafından kemali kiyafet ve aynı nefasetle ötedenberi yapılan ilâçları yapmak suretiyle bir çalışma tarzına girilmiş olmanın üzüntüsünün duyulduğunu, yerli ilâç sanayi'i tarafından yapılmayan basit ilâçların dahi yapılmasına muteriz olunulmadığını, yerli sanayi tarafından yapıla gelmekte olan ilâçların hattâ bu sanayi'i yıkmak gayesine matuf olarak yapılmasına itiraz edildiğini, bu düşüncelerin de hiç bir zaman hissî olmayıp vakıalarla ve yerli müesseselerin işlerinin aldığı veçhe ile sabit olduğunu, her gün piyasaya çıkan yeni bir ecnebî ilâcın belki bazı kaprislere cevap verebilecek ve fakat memleket sağlık davasını hal edebilecek ehemmiyette olmadığını, ayrıca bu müesseselerin hem ithalatçı ve hem imalatçı durumda çalıştıklarını, bu meslek dışındaki mahfillerde mesleklerle alâkalı bulunmayan şahıslar nezdinde esasen demagojiye çok müsait olan ilâç mevzu'unda hakikatlerden uzak müracaatlar yapılarak ecnebî sermayenin mesaisi engelleniyor havasının da yaratılmak istendiğini, memlekette ecnebî ilâçlar yoktur şeklinde bir propagandaya tevessül edildiğini, ecnebî sermayenin nihayet burada imâl ettikleri ilâçların Türk ilâcı olduğunu düşünmeleri lâzım geldiğini, ancak Türkiyede yapıldıklarını belirten yazıların üzerlerinde pertevsizle görülebileceğini, buna mukabil ana fabrika adresinin sokak numarasına kadar yazıldığını, bunun da esasen suç olduğunu söylemişler ve hülasa olarak bu gün ki yabancı sermaye mamulleri ile aynı nefasette olmak üzere senelerce memleket ihtiyacını büyük bir fedakârlıkla karşılayan yerli ilâç sanayi'inin, yabancı sermaye kanununun ruhuna uygun olarak himaye ve korunmasının istendiğini, halkın marka kaprislerine mütavaat etmesine lüzum olmadığını söyleyecek Vekâletten daha kuvvetli bir makam bulunmadığını beyan etmişlerdir.

Türkiye Tıbbî Müstahzar Sanayii ve Lâboratuarları Cemiyeti reisi Ecz. İsmet Somer de:

Realitelerden bahis edeceklerini beyanla 959 da 118 lâboratuarın, natanamam bir istatistiğe göre (200) milyona yakın bir cirosu olduğunu, bunun senenin son aylarına isabet eden cirolara nazaran 50 milyon lirasının ecnebi sermaye tarafından yapıldığının tespit edildiğini, 960 ve 961 de 150-200 milyonluk memleket ihtiyacının ancak 30-40 milyonunun yerli lâboratuarlara inhisar edebileceğini, bu gün lâboratuarların masraflarını vermekte aciz içine düştüklerini, bir çok meslektaşların cemiyetten dert aramaya geldiklerini, cemiyet olarak çare aramak durumunda kaldığını bir

çok lâboratuar mallarının mahcuz olup satılmak durumunda olduğunu, muayyen taksitlere bağlanan geçen seneki vergilerini bu şartlar altında ödeyemeyecek durumda kaldıklarını söylemişlerdir.

Merkez Heyeti reisi Prof. Salâhattin Tandal:

Yabancı sermaye tarafından, evvelce de fiat beyannameleri dolayısıyla Merkez Heyetine hücum edildiğini, Merkez Heyetine gelen her firmaya ait beyannamelere, elde mevcut kıstas müsavî şartlarla tatbik edilerek Vekâlete takdim edildiği halde Vekâlet nezdinde şikâyetler vaki olduğunu ve hattâ bu tezdinde Merkez Heyeti ne yaparsa yapsın biz Ankara'da işimizi hal ederiz, şeklinde adeta bir tehdit savurmak suretiyle oldukça ileri gidildiğini, bu gün mevzu'un M. Heyeti hududundan çıkarak Vekâlet hududuna girdiğini, yerli sanayi'i yıkmak teşebbüslerine ve memleketi gayrı meşru yollardan istismara hiç bir zaman alet olunamıyacağını, bunu yüksek ve daha yüksek makamlara dedikodu mevzu'u halinde intikal ettirmek suretiyle Sıhhat ve İçtimâî Muavenet Vekâletine mal edecek şekilde bir hava yaratılmak istendiğini, bu gibi kalemlere ait muamelelerin dosyada mevcut olduğunu, itirazlarda madde tasrih edilirse cevap verilebileceğini, her hangi bir şekilde arızalı bir beyanname üzerinde durmanın vazifemiz olduğunu, iptidai maddesi aynı maddenin dünya rayiç fiaylarına göre 8-10 misli fiatla getirilmiş maddelerle müsitahzarlar yapılmak istendiğini, ayrıca bu fiatlara patent hakkı ithal edildiği halde ana firma tarafından buradaki firmaya fahiş fiatla intikal ettirildiğini, bu güne kadar haklı noktalarda hakkın teslim edilerek bu yolda Vekâlete arz edildiğini, vicdanın emrettiği şekilde vazife yapıldığını, şahsî menfaatin hiç bir zaman düşünülmediğini, meselâ bir eczane sahibi olarak 10 lira civarında olan bir ilâcı satıp 200 kuruş kazanırken aynı ilâcın 6 liraya inmesi ile kazancın da 120 kuruşa düşmesinin aleyhte bir faktör olarak kat'iyen düşünülmediğini, memleket menfaatinin şahsî zararların daima üstünde tutulmuş olmasından bu şekilde emsiline nispetle yüksek fiatla ilâç satılmasına vicdanen razı olunmadığını, gerekli teşebbüsün yapılarak ve bu hususlarda Vekâletin de taktirlerine mazhar olunarak fiatların indirildiğini, bu gibi fiatlar üzerinde daima durulduğunu, ancak bu meslekten anlamıyanlara bu hususları izahın pek kolay olmadığını, Vekâletin bu cepheden de müzahir olmalarını ve bu çalışmaların taktir edilerek takviye edilmesini istemişlerdir.

Sıhhat ve İçtimâî Muavenet Vekâleti Müsteşarı Sayın General Atasâun:

Yabancı sermayenin memlekete gelmesinin devlet politikası icabı olduğunu, esasen memleketin dış sermayeye ihtiyacı bulunduğunu ve mem-

lekete gelmesinden memnun olduklarını beyan ettikten ve işbu sermayenin asıl mühim olan ilâçları imal etmediklerini ve yerli sanayi'in yapa gelmekte ve yapmağa muktedir oldukları ve bilhassa bunlardan çok kuran olanlarıyla rekabet edecek durumda ilâç imal ettikleri ve muhiti de bununla doyurmak istediklerinin izah edildiğini bildirdikten sonra bu ızdırabın tamamını bildiklerini, bir memleket çocuğu olarak, memlekete yıllarca hizmetler etmiş bir insan olarak memlekette ilâç sanayi'i sahasındaki kalkınmayı yakinen müşahede ettiklerini bildirmişler ve ecnebi sermaye ile kurulmuş fabrikaların Sihat ve İçtimai Muavenet Vekâleti tarafından çalışmaları engelleniyor şeklinde bir şikâyet mi olmuş şeklindedir.

Eczacı Sırrı Enver Batur cevaben:

Böyle bir şikâyetin vuku bulduğunu ve bunun her müstahzar için istenilen fiatı almak gayesine matuf olarak bir firma mümessili tarafından yapıldığını, cemiyeti, ticaret ve sanayi odasını ve hattâ vekâleti dahi ittiham edebilecek mahiyette bir şikâyette bulunduğunu beyan etmişler, ayrıca mevzu'un bütün çıplaklığıyla mütalea edilmesi halinde bu gün sırf rüvayyalite ile bir takım ecnebi müstahzarları yapmak imkânını bulan 4-5 fabrikanın ayakta durabildiğini, mütebakisinin hattâ perişan bir vaziyette olduğunu, bunun misallerle, iflas vaziyetleri ile, aldıkları protostolarla isbat olunabileceğini, ölüm, kalım ve bir ekmek mücadelesi haline geldiğini beyan ettikten sonra sanayi ve ticaret odasına kayıtlı lâboratuarlar namına ve her iki odanın idare heyetinden olarak bu mücadelede, her hangi bir x fabrikasının hücum ve saldırıları karşısında Vekâletimizi o safda görmekten büyük bir ızdırıp duyulacağını belirtmişler ve kanunu tatbikle mükellef bulunduğumuzu, bu tatbikatta vekâletin memleket çocukları safında, onların ve çocuklarının ekmeğini müdafaa eder durumda görülmek istendiğini, Vekâlete dehalet edildiğini, yardım beklendiğini, halkın yerli ilâçlara rağbet göstermediğini, bu zihniyetin yerleşmemesi için gerekli müdafaanın vekâletçe yapılmasının istenildiğini söylemişlerdir.

Sayın General Atasagun tekraren:

Elbette yerli sanayi unsurlarını baltalamak değil inkişafına imkân vermenin düşünüldüğünü, sanayi sergisinde ilâç sanayi'imizin de kıymetini bulduğunu, bu güne kadar memleket ilâç ihtiyacının % 85 inin yerli sanayi müstahzarları ile ikmal edilmiş olmasından iftihar duyulduğunu, böyle bir merhaleye vasıl olan bir sanayi'i yıkmamanın asla düşünülemediğini, ancak böyle bir kanun çıkarılınca hükümetin bu serma-

yeyide himayesine almakla yetkili bulunduğunu, fakat bunun memleket nefine çalışacak bir sermaye manasına geleceğini, kanunun ruhunda da münkeşif durumumuzu baltalamıyacak bir çalışma sistemi güdülmesi mecburiyetinin bulunduğunu, bu kanunun ışığı altında yürünmek mecburiyetinde olunduğunu, her defasında merkez Heyetinin bir müşavir olarak kabul edildiğini söylemişler ve yabancı sermaye ile kurulmuş müesseselerin mümessilleri ile yapılan toplantı ve görüşmelerde, iptidai madde istihsalinin bu gün için mümkün olmadığını, geniş ölçüde bir kimya sanayi'i kurulduğu takdirde bunun yanında ilaç sanayi'inin kurulabileceğinin anlaşıldığını, bütün müstahzarların burada yapılması hususundaki talebin zamanla yerine getirileceğinin beyan edildiğini, iptidai maddenin ucuza mal edilmesi, dolayısıyla memlekette istihsal edilen müstahzarların ucuza imal edilmesinin istenildiğini, bildirmişler, Sıhhat Vekâletinin Hükûmetin bir uzvu olduğunu, yapılan şikâyetlerin ilmi yönlerden vekâlete yapılmasının daha doğru bir hareket olacağını, bu şekildeki şikâyetlere karşı vekâletin kendini korunmasını bildiğini ve cevap verebileceğini beyan etmişlerdir.

Bu sırada toplantı salonuna gelen Sıhhat ve İctimaî Muavenet vekiline konuşmaların kısa bir hülâsası yapıldıktan sonra yerli firmaların imkânlarının mahdut olduğu, hükûmetin bu mevzu'u yakından takip ve mütalâa ederek yardım etmesi lâzım geldiği, firmaların tek tek yıkılmalarının bir mes'ele olmadığı, esas davanın memleket ilaç sanayi'inin yıkılması olduğu anlatılarak Vekâletin himayeleri istenilmiştir.

Bundan sonra yerli ilaç sanayi'inin kalkınması ve korunması mevzu'unda alınması gereken prensip kararlarının izahına geçilmiştir.

Ancak Ecz. Sırrı Enver Batur tarafından bu yolda Meslek teşekkülleri arasında çalışmalar yapılarak alınacak prensip kararlarının bil'ahire vekâlete bildirilmesi hususunda müsaade talep edilmiş ve toplantıya son verilmiştir.

Halen Türkiye Tıbbî Müstahzar Sanayi'i ve Lâboratuvarları Cemiyeti tarafından tertip edilen toplantılarla bu yolda çalışmalar yapılmakta olup alınan kararlar Vekâlete arz edilecektir.

Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyetinin yukarıda arz edilen 3,5 aylık çalışmaları esnasında yardımlarını esirgemeyen Eczacı Odaları, Meslek teşekkülleri ve Sayın meslektaşlarımıza şükranlarımızı arz etmediği bir vazife sayarken bütün meslek teşekkülleri ve meslektaşlardan da aynı derecede yardım beklediğimizi bildirmek isteriz.

Esasen müşterek bir çalışma çerçevesi içinde mesleki dâvaların halinin ancak mümkün olabileceğini sayın meslektaşlarımızın taktirlerine unar başarılar dileriz.

Saygılarımızla

Umumî Kâtip
Semahattin Yula

Reis
Prof. Salâhattin Tandal

Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyetinden:

Kandırada Şems Eczanesi sahibi Kâmil Keylânsoy'un vefatı dolayısıyla eczanesi devren satılıktır.

İsteklilerin Topkapı Taşmektep No: 14 te oturan varis lere müracaatları rica olunur.